

Liceu, a mig camí

Des de fa alguns mesos les obres de reconstrucció del Gran Teatre del Liceu són del tot visibles per a qualsevol vianant que passeja per la Rambla. Un dels carrils descendents ha estat tallat al trànsit per facilitar el pas dels camions i l'enderrocament de les finques que envolten el teatre està a punt de concloure. Un gran espai buit, una petita illa a Ciutat Vella, s'ha obert entre els carrers de la Unió i de Sant Pau. Els operaris de les empreses Dragados i Construcciones, SA, i Obras i Servicios Hispania, SA, ja treballen en la reconstrucció des del mes de setembre. "La gent estava una mica inquieta —comenta l'arquitecte Ignasi de Solà Morales—, perquè aquest tipus d'obres costen d'arrencar, perquè s'ha de

El balanç que fan els responsables del Liceu de l'any 1995 és postiu, malgrat que la titularitat del teatre s'ha posat en dubte.

prendre contacte amb tots els problemes, s'han de definir els passos a seguir, s'han de revisar i refer..." Però Solà Morales, se sent segur dels passos que fins ara s'han anat realitzats i de les decisions preses: "Avui podem dir que des de l'1 de febrer del 1995 fins el 31 de gener proper, hem definit el projecte bàsic. Això vol dir que hem enllestit la fase tècnica, hem tancat el tema de les expropiacions, hem construït el mecanisme financer que assegura la viabilitat del projecte i s'han posat en marxa les obres".

Però malgrat la seguretat dels passos que s'han anat fent, d'ensurts no n'han faltat al llarg d'aquest 1995. I és que es tracta d'una obra contra rellotge, on qualsevol entrebanc, per petit que sigui, la pot desequilibrar. Els

Panoràmica actual de les obres de reconstrucció del Gran Teatre del Liceu. Es tracta d'una obra contra rellotge i qualsevol entrebanc, per petit que sigui, la pot desequilibrar.

arquitectes es van endur un primer ensurt quan, un cop enderrocades les cases adjacents al Liceu, van comprovar que havien de variar substancialment la profunditat dels fonaments. En un primer estudi s'havia previst que les pantalles més profundes dels fonaments s'havien de col·locar entre els 35 i els 37 metres de fondària. Tanmateix, un estudi més acurat del subsòl va fer variar aquestes mesures, ja que al voltant dels 35 metres es va detectar una segona rambla, o sigui, una altra capa de sorres amaraades d'aigua. Avui es preveu que els fonaments es col·loquin al voltant dels 52 metres de profunditat, perquè per sobre d'aquesta fondària els nivells freàtics no són impermeables d'una forma contínua. "Aquesta va ser una complicació afegida, però que ja hem resolt", comenta Solà Morales, que afegeix que l'entrebanc els ha fet perdre un mes i mig. Tanmateix, aquest dilluns, 29 de gener, entren les màquines excavadores al recinte liceístic per començar a perforar el subsòl del coliseu.

El que no va ser un ensurt, perquè l'equip de Solà Morales ho va preveure des del principi, fou el problema de la vibració del metro que passa pel costat del Liceu. Diu Solà Morales: "En l'antic Liceu, el metro ja provocava problemes acústics, encara que les vibracions no se sentien dins la sala. Però no ens hi podíem arriscar. Aquest tema el podíem resoldre o bé aïllant l'edifici o bé aïllant el metro. Vam decidir la segona opció, tant pel cost com pel temps. Així doncs, aïllarem uns 300 metres de via, des de la parada del Liceu fins passat el carrer de la Unió. Tant la via descendent com l'ascendent aniran per sobre d'una mena de coixí de goma, de manera que no traspassi la vibració. En aquest treball ens ha assessorat una empresa anglesa especialitzada en aïllaments".

Ara els passos de la reconstrucció seran més àgils. Segons Solà Morales, l'1 de febrer s'inicia la construcció de les pantalles de fonamentació, després es construirà l'embolcall perimetral, es buidaran les terres per construir el soterrani, per després pujar l'estructura de l'edifici. Tot això s'ha de tenir acabat el 31 de desembre. "Abans però —diu l'arquitecte— ja s'haurà adjudicat la construcció de la maquinària escènica —el projecte s'aprova aquest 31 de gener— i a l'abril s'adjudicarà l'obra civil. Quedarà pendent per la tardor adjudicar els acabats".

Una de les parts més complexes que afronta l'equip d'Ignasi de Solà Morales és el projecte de la maquinària escènica, que pretén ser modèlic, incorporant la tecnologia punta, perquè el Liceu pugui afrontar sense problemes el segle que ve. Diu Solà Morales: "aquest projecte, l'hem configurat nosaltres, amb l'ajut d'una empresa anglesa, Techplan,

que ja va realitzar el projecte del Coven Garden de Londres". Per què hi ha tants tècnics anglesos col·laborant amb la reconstrucció del Liceu? "En el tema de la tecnologia els anglesos són gent imaginativa, que aporten solucions pragmàtiques, menys costoses, però àgils i flexibles. Nosaltres no volíem seguir la línia del teatre de la Bastilla de París, aquest és l'exemple per antonomàsia de la tecnologia centreeuropea, però per a nosaltres representava el gran tabú. No es poden matar mosques a canonades".

Titularitat en suspens. Aquest mes de gener, a punt de complir-se el segon aniversari de l'incendi del teatre, una resolució judicial ha portat el malestar entre els responsables del Liceu. Un jutge ha acceptat la demanda interposada per un grup de propietaris (representen al voltant del 30% de la Societat), que està en contra de la cessió de la titularitat del Liceu a les administracions públiques.

El jutge ha donat la raó als demandants, de tal manera que invalida la votació que la Societat de Propietaris del Liceu va celebrar el 7 d'abril del 1994. Segons el jutge, perquè la votació fos vàlida calia aconseguir els dos terços dels vots i no la majoria simple com es va fer. Per tant, falten 34 vots per donar per vàlida la decisió de la majoria de propietaris.

Per Manuel Bertand, president de la Societat de propietaris, aquest fet és l'única nota discordant, que no ha estat en sintonia amb la complicitat creada per tothom en favor de la reconstrucció del Liceu: "La veritat és que no ens ho pensàvem, perquè els estatuts no preveuen la majoria de dos terços en cas de cessió dels béns patrimonials. De moment hem apel·lat la resolució de la sentència i ara el cas està en mans de l'audiència".

Fins d'aquí un any no hi haurà resposta de l'audiència. Però és possible que sigui quina sigui la resposta, la part afectada portarà la sentència al Suprem. Per tant, si la titularitat s'ha de resoldre en l'àmbit judicial, pot tardar quatre anys encara. Mentrestant les obres continuen. I si no hi ha cap més entrebanc, tothom té la certesa que a finals del 1997, es farà una primera funció inaugural, coincidint amb la commemoració del 150 aniversari de la construcció del teatre.

L'any 1998 es destinarà a acabar els detalls i sobretot a fer totes les proves que siguin necessàries. Així doncs, no serà fins a la tardor del 1998, que s'iniciarà la primera temporada del reconstruït Gran Teatre del Liceu. Els responsables del Liceu ja comencen a rumiar quina mena d'inauguració caldrà fer. Però ara per ara el primer concert és una incògnita tan gran com el desenllaç que tindrà el tema de la titularitat.

Montserrat Serra